

Пластиуни в Бразилії мандрують



Група українських пластиунів під час мандрівки в Бразилії

Дня 19-го лютого ц. р. пластуна група з міста Понта Гросса відбула свою чергову мандрівку в супроводі свого провідника п.л. сен. прих. Михайла Гринчишина до туристичної місцевості Віля Велья, яка знаходиться на віддалі 80 км. від Куритиби, столиці області Парана.

Віля Велья («старі місто») — це туристична місцевість на високій горі. Там нема ніяких збудованих ні жителів за винятком одного ресторану, бару і каварни.

Названа ця місцевість «Віля Велья», бо вона складається з високих каміньних скель, яким «природа» дала форму

високих хмародерів в рунах. Здалека вони виглядають немовби це було справді старинне місто в рунах.

Молоді пластиуни з великим зацікавленням оглядали «старинне місто» і околиці. Їм товаришила група старших членів української громади в Понта Гросса.

Дуже смачний обід приготували Агафія Шумилук, мати голівни пластової групи в Бразилії п.л. сен. Корелія Шумилук. Помагала приготувати обід Наталія Тучок з Понта Гросса, яка є головною Пластиристю в Понта Гросса.

Михайло Рубінець

25-го березня в Українському Музеї відкрилися дві цікаві виставки з музейної колекції народного мистецтва, а саме, виставка одягу, головних убрів та нашийних прикрас і виставка писанок та обрядового хліба.

Надзвичайно цікаво буде оглянути сотні чудових писанок з різних областей України, які зберігаються в колекції Українського Музею. На виставі вони розподілені групами — за візором, символікою та частинками України. До виставки є гарно видана двомовна брошура під назвою «Символ магічної сили», де Люба Волинська, куратор колекції народного мистецтва в музеї, пише про розвиток мистецтва писанок в поганських часах, про символіку їх орнаментики та про їх значення. Ще в давніх часах різні народи уживали розписані чи фарбовані яйця в своїх обрядах, але український народ є одним з тих, що й до сьогоднішнього дня затримав багато звичаїв своїх предків, пов'язаних з писанкою. «Українські писанки пройшли довгий шлях розвитку і урештою, хоч писанкарі сьогодні уживають старовинні символічні мотиви, традиційні кольори, проте ми дивимось на писанку тепер не як на талісман, але як на твір народного мистецтва», — закінчує Л. Волинська.

В брошурі є також опис про обрядові хліби та звичаї, з якими вони сполучені. З давніх часів український народ займався хлібо-робством і у зв'язку з тим творили його обряди та традиції. Печення хліба відбувалося з приспіваними ритуалами, люди вірили що хліб, випечений в особливий спосіб, принесе щастя, багатство і плодючість. Обрядові хліби прикрашали знаками виробленими з тіста, які мали символічне значення. Л. Волинська пише: «Хліб супроводжує українця від народження до смерті, в буденній житті і на св'ято. З хлібом народ дякував Господові за добро і так само з хлібом благав Ісуса Христа. І не диво, бо народ вірив, як

каже приказка, що «всьяке добро за хлібом».

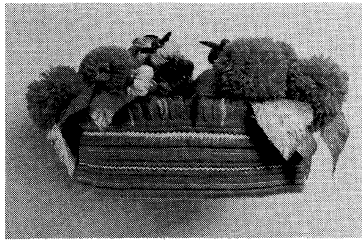
На виставі будуть розкриті Великі паски. Будуть і короваї, традиційні українські весільні хліби, що за поганських часів вживалися як жертва для богів. Сьогодні короваї є «не-виключно частково-вельного церемоніалу» і прикрасою весільного стола. Ці хліби пекли по цілій Україні впродовж багатьох століть. Печуть їх сучасні господині поза межами рідної землі, зберігаючи традиції свого народу в своїх родинних. На виставку Лариса Зелік і Люба Волинська, спеціалістки великої паски, весільні короваї та інші обрядові печиво.

Виставка головних убрів і нашийних прикрас буде експонуватися в музейній галереї на п'ятому поверсі. Можна буде оглянути перемітки, бавишки, хустки, опічки, весільні вінки та парубочі капелюхи, і нашийні прикраси — коралі, гердани, згарди. Багатий і пишний весільний одяг молодого і молодої з Борщівщини, та зразки народного одягу з Полтави, Яворіщини, Гуцульщини теж представлені. Щоб додати знайомих глядачів виставки з експонатами, виготовленими нашіні пояснення, які підготувала Л. Волинська.

Головні убери є важливою частиною народного одягу і розподіляються на чоловічі, жіночі та дівочі. Вони надзвичайно цікаві, різноманітні за формою, і залежно від призначення, оздоблені барвистими чудовими прикрасами, такими як квіти, стазки, пташини, квіти, коралі чи монети. Крім того, що у кожному народі жити вони мали захисну функцію, в народному убранні убери голови також мали талісманне значення — вони охороняли проти зла. Головні убери були святкові, буденні і обрядові і вказували на статус, вік і соціальну приналежність до даної громади.

Найцікавіші чоловічі убери на голову є святкові та

Нові виставки в Українському Музеї



Яворіський весільний вінок (з виставки головних убрів в Українському Музеї в Нью Йорку. Вінок з музейної колекції народного мистецтва).



Гуцульські писанки на виставці в Українському Музеї (писанки з музейної колекції).

весільні парубочі капелюхи, які прикрашені кольоровими стрічками, герданами, різноманітними квітами, пташиними, лелітками і т.д. В деяких околицях зберігали звичай до наших днів, в якому молода наречена ввечері вийшла з дому, щоб поглянути на сонце, щоб воно вже не парубок, а одружений чоловік.

Звичай приписував, що одружені жінки мусіли мати покриті голови. В давніших часах закривали голову так звану «перемітку» (довгим білим полотном, з вишитим або витканим орнаментом на краях), з часом доморобними хустками, пізніше фабричного виготовлення, які мали кольорові квіткові звори. В усіх випадках спосіб пов'язання переміток, як і хусток, був залежний від околиці.

По всій Україні головною прикрасою дівочих вінків з живих чи штучних квітів, з різних рослин та зілля і символізували її щодені і незаможність. Вінок також мав талісманне значення, бо люди вірили, що деякі зілля такі як барвінок, рута, колючий шипшник, чий м'яг, мали магічну силу одухотворити від зла і приворожити добро.

Найкращі були дівочі весільні вінки. Наскільки різні околиці України, настільки різноманітні вінки з їх багатьох районів. У весільному вінку дівчина востаннє прощалася зі своїм дівачим життям. Хоч виготовляли вінки з подібних аби-х самих елементів, проте подання їх у цілість творили різні візантинки.

По селах, коли дівчата плели весільні вінки, той час був призначений одному ввечері в колі товаришків. В піснях, якими прощали молоді, вони співували їй безжурні дівочі дні, які скоро добігали кінця, співали про її нареченого, ворожили йому молодатям на прекрасне майбутнє, на довге і щасливе життя разом. Не диво, що ці вінки ставилися дуже серйозно. Є

створені парубочі капелюхи, які прикрашені в чарі одного магічного вечора, були мов різноманітні п'ятні, життерелісні і пишні. Додати до того ще треба сприятливий рух молодих ільських дівчат і силу народної творчості, які випливали на кожний аспект їхнього життя, день в день!

Весільний вінок української дівчини — це симфонія дівочих мрій, краса природи українських гір, полонин і степів, вплив багатого стародавнього культури і традиції.

В музейній колекції народного мистецтва є велика кількість експонатів з різних районів України. Більшість експонатів Музею одержав від людей, які зберігали ці дорогі речі. Це різні частини народного одягу, вишивані сорочки, рушники, навіть кераміку впродовж воєнних бурхливих часів та привезли їх до місця свого нового поселення в Америці, Ранді чи інших країнах. Ранді, зроблені з кріпкого матеріалу, витримали час, «одісею». Більшість витончених речей зникли в дорозі. В музейній колекції, на жаль, є мало автентичних весільних вінків, які складалися з багатьох частин вишитого матеріалу і були зроблені ще перш ніж вони потрапили до музею.

Щоб показати різноманітність голівних убрів, особливо дівочих весільних вінків з різних областей України, працівники музею відтворили декілька унікальних, надзвичайно цікавих і гарних вінків з Поділля, Гуцульщини, Яворіщини, Закарпаття, Київщини та Покуття, які тут в оригіналі не існують.

33-й Відділ Союзу України Америки з Київщини позичив музейні рад відтворених весільних вінків, зроблених його членами. Ці вінки стали в пригоді, бо дали краще уявлення як підходять до проекту відтворення цих об'єктів.

До такої праці музей ставиться дуже серйозно. Є

важливим те, щоб відтворені об'єкти були точно згідні з оригіналами. Необхідні не лише дублювання способу виконання але й дублювання матеріалів, (як наприклад уживання до плетіння і шиття чистої вовни, а не синтетичних ниток; прикрашення вінків брокадовими двосторонніми стрічками і стилізованими рослинним орнаментом, а не односторонніми із зображеннями, або уживання однокольорових двосторонніх стрічок, а не односторонніх). Треба було добре заставитися яким способом робити палерозі квіти, що розкрито розкопаним на чупку весільного вінка з Поділля, або як відтворити, так звані, «наушники» на тому самому вінку; як плести косу з волічки — зі штихотів чи сімох ниток, як в двох рядах прикрашати весільні вінки. Поділля. Отже, на такі чи подібні питання треба було знайти відповідні рішення, щоб найточніше було подібне до оригіналу. А розв'язки до тих та інших проблем і питання знаходилися в книжках, статтях, фотографіях і в розмовах із знавцями.

До підготовки виставок, до такої «сизифової» праці приєдналися із допомогою члени музею — добровольці Марія Терешкович-Гавриляк і Галина Обершні. З великою повагою М. Терешкович приходить ранком до музею майже кожного

дня під час кількох тижнів і своєю терпеливістю, добрим гумором і надзвичайно солідною працею вона великою мірою причинялася до успішного завершення цілого проекту. Добровольці Г. Обершні, довголітній приятель музею, щедро ділилася своїми добрими ідеями та практичними знаннями і з великою охотою та ентузіазмом присвятила чимало годин «муравлиній» праці.

Як і в минулому, так і сьогодні, Український Музей є безмежно відкритим до допомоги, яку він одержує від добровольців, що так щедро причиняються до здійснення його малюч чи більших проектів.

В зв'язку з виставкою писанок та обрядових хлібів, Музей влаштовує курс писання українських писанок, що відбувається в чотирьох сесіях: 1, 2, 8 і 9-го квітня. Також 15-го квітня буде показ техніки писання писанок, де досвідчені писанкарі демонструватимуть мистецтво писання писанок.

1-го квітня відбуватиметься курс в музеї п.л. «Українські великі традиції», під час якого учасники будуть мати нагоду практично навчитися писати паски та святкове печиво.

Точніші інформації про виставки та курси можна набути в Українському Музеї, тел. (212) 228-0110.

Марта Бачинська

Академія в пошану Т. Шевченка у Філадельфії

У неділю, 19-го березня ц. р., о год. 4-й після полудня, в залі Українського Освітньо-Культурного Центру відбулася академія в пошану Т. Шевченка.

Патронат імпреси об'яв Громадський комітет при Громадській Осередку Науково Товариства ім. Т. Шевченка у Філадельфії. Господарем святкового відзначення — Українська Громада Метрополітаної Філадельфії, Відділ УАКРП.

Програму почато «Заповітом» Т. Шевченка, що його виконав Ярослав Гнатюк, заслужений артист України, баритон-солист Київського Оперного Театру. «Заповіт» виконав «sappella» зі співучастю аудиторії.

Із вступним словом виступив проф. Леонід Винницький, голова НТШ. У своєму слові про читав короткі тексти Олеси Гончар, який має певне відношення до академії. Святкове слово виступив Анатолій Погорінь, професор Київського Університету, колишній заступник міністра освіти України. Його слово припало до вподоби публіці, яка виповнила залу по береги, на що вказували оплески.

«Ой три шляхи широкі» Т. Шевченка, музика Я. Степанового, «За душою думи» Т. Шевченка, музика Я. Степанового, «Чого мені тяжко» Т. Шевченка, музика М. Лисенка, виконав Ярослав Гнатюк.

Академія проходила на дуже високому мистецтвострої. Її закінчив український національним славем.

Я. К.

Пишуть...

(Закінчення зі стор. 1)

Вживаючи загадки на початку заходів у початкових школах і ця проблема з часом зникне. Бо семінарний Коля Рекелєв знає російську мову і не послухався, але його мама хоче щоб в майбутньому її мовою була українська.



З глибоким жалем повідомляємо, що в середу 29-го березня 1995, з волі Всевисшнього відійшов у вічність на 82-му році життя наш найдорожчий МУЖБАТЬО, ДІДО І ПРАДІДІО

СВ. П.

ІВАН СОЛТІВСЬКИЙ

нар. 5-го грудня 1913 р. в Золочеві — Україна.

Тіло спочиває у похоронному закладі ANDERSON-McQUEEN при 2201 9th St. N. St. Petersburg, FL. ПАНХИДА у каплиці в п'ятницю 31-го березня о год. 7:00-й веч.

Заупокойна Служба Божа в суботу 1-го квітня ц. р. о год. 10:00 рані в українській католицькій церкві Боголюблення Господнього при 434-90th Ave. N. St. Petersburg, FL. ПОХОРОН на Calvary Catholic Cemetery 1801 US Hwy 19 North.

Залиши у глибокому смутку: дружина — ВІРУ з дому МИЦКО

сина — ОРЕСТА

внука — ОРЕСТА

внука — ЛАРИСУ КИМБАЛ з мужем ДЖЕФРЕЙ

пранука — ТАЙПЕРА-ІВАНА та блонжучу 3-го квітня в ЗСА в Україні.

Д-р СВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у Кайсі і виїжджає на виїзди додому.

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб і усміх. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.

Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

Адреса у Кайсі: ROCKEFELLER CENTER, 630 5th Ave., Room 1012, New York, N.Y. 10020

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 425-го Відділу.

З днем 1-го квітня 1995 року 425-й Відділ злучиться з Відділом 125-им, якого секретарем є:

ГЛОРІЯ ПАСХЕН

Просимо членів 425-го Відділу звертатися у всіх справах плачання вкладок та забезпечення до секретаря 125-го Відділу на адресу:

Gloria Paschen
1438 Shire Circle Inverness, IL 60067
(708) 705-1870

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 190-го Відділу.

З днем 1-го квітня 1995 року 190-й Відділ злучиться з Відділом 221-им, якого секретарем є:

ГЕЛЕН КАРАЧЕВСЬКА

Просимо членів 190-го Відділу звертатися у всіх справах плачання вкладок та забезпечення до секретаря 221-го Відділу на адресу:

Helen Karachewsky
5212 N. Pittsburgh Ave., Chicago, IL 60656
(312) 631-7195

Дирекція Гімназії ім. Митрополита А. Шептицького і Стрийської Гімназії Братство
запрошують абітурієнтів стрийських шкіл до участі в

2-му Світовому конгресі
4—9-го липня 1995 р. в Стрию

Делегация ЗСА і Канади очолює Ярослав Рубель. Голоситись до кінця травня на адресу:

Mrs. J. D. Rubel,
211-05 29th Ave., Bayside, N.Y. 11360
або
Shevchenko Scientific Society, Inc.,
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003,
Stry Committee

Окружний Комітет Відділу УНСоюзу БАЛТИМОР, Мд.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
— відбудуться —

в неділю 9-го квітня 1995 р. о год. 2:00 по пол. в приміщенні дому «Самопоміч»

239 South Broadway, Baltimore, Md. 21231

У загляючи збори зобов'язані взяти участь, з рішенням приняти голосу: Члени Управління Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

15, 34, 55, 81, 260, 290, 320, 337

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Аня Дидик Петренко, заст. персидка УНС
Евген Іванців, радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Богдан Ісакійський, голова
Остан Зинко, секретар

УКРАЇНСКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
запрошує громадянство на доповідь, яку виколосити

д-р МАРКО АНТОНОВИЧ

Тема доповіді:

ДМИТРО ЧИЖЕВСЬКИЙ у СПОГАДАХ І ЛИСТУВАННІ

субота, 8-го квітня 1995р.
о 2-й год. по полудні в будинку УВАН

206 West 100th Street
New York, N.Y. 10025
(212) 222-1866

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ

Пригадуємо, що вкладає за забезпечення пра-моти є платни на 1-й день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною платною допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСОЮЗУ

У «Свободі» ч. 53 з 21-го березня 1995р. в подяці бл. п. ОЛЬГІ СЕРЕДІ пропонується: за участь, помі-щено прізвище М. Е. Луканськи, а має бути ЛАКА-вськи, в датах не сестрицтв, а сестри при церкві св. Миколая. — Адміністрація.

